

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z wniosku G. T.

przy uczestnictwie H. T.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 czerwca 2012 r.,

zażalenia uczestniczki postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 22 grudnia 2011 r.,

- I. **zmienia zaskarżone postanowienie w punkcie II. w ten sposób, że oddala wniosek wnioskodawcy o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;**
- II. **orzeka, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie apelacyjne i zasądził od uczestniczki postępowania H. T. na rzecz wnioskodawcy G. T. kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym. Z uzasadnienia tego orzeczenia wynika, że Sąd drugiej instancji na podstawie art. 391 § 2 k.p.c. umorzył postępowanie odwoławcze wobec cofnięcia przez uczestniczkę pismem z dnia 19 grudnia 2011 r. jej apelacji od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 5 września 2011 r., wydanego w sprawie o podział majątku wspólnego oraz uwzględnił w oparciu o art. 520 § 3 k.p.c. wnioski o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego złożony przez wnioskodawcę w związku z cofnięciem apelacji przez uczestniczkę.

W zażaleniu na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania skarżąca zarzuciła naruszenie § 2 oraz § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), jak również naruszenie art. 109 § 2 i art. 102 k.p.c., wnosząc o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie wniosku o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego bądź odstąpienie od obciążenia jej tymi kosztami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie, gdyż w sprawie nie znajdował zastosowania art. 520 § 3 k.p.c., brak zatem było podstaw, aby obciążyć uczestniczkę obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez wnioskodawcę w postępowaniu odwoławczym.

Zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c., każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie, obciążają go zatem koszty tych czynności, których dokonał sam, a także czynności podjętych w jego interesie przez sąd

z urzędu lub na jego wniosek. Z przepisu tego wynika, że w postępowaniu nieprocesowym w zasadzie nie ma podstaw do domagania się przez uczestnika, który poniósł określone koszty, ich zwrotu od pozostałych uczestników. Wyjątki od tej zasady wprowadza § 2 art. 520 k.p.c., który przewiduje możliwość stosunkowego rozdzielenia obowiązku zwrotu kosztów lub włożenia go na jednego z uczestników w całości, gdy są oni w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub gdy ich interesy są ze sobą sprzeczne, oraz § 3, zgodnie z którym sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub gdy uczestnik postępował niesumienne lub oczywiście niewłaściwie.

W sprawie brak było podstaw do odstąpienia od reguły przewidzianej w art. 520 § 1 k.p.c., bowiem pomiędzy uczestnikami postępowania nie zachodziła sprzeczność interesów w rozumieniu § 3 tego artykułu, ani nie wykazano niesumiennego bądź oczywiście niewłaściwego postępowania uczestniczki, o którym mowa w tym przepisie. Sąd odwoławczy, powołując art. 520 § 3 k.p.c., nie wskazał, na której z przesłanek przewidzianych w tym przepisie oparł orzeczenie ani jakie okoliczności sprawy miał na względzie.

W sprawach o podział majątku wspólnego sprzeczność interesów, o której mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., nie występuje nawet wówczas, gdy uczestnicy postępowania wskazują różne sposoby podziału tego majątku i zgłaszają w tym zakresie odmienne wnioski. Osoby uprawnione mogą dążyć do zniesienia wspólności w taki sposób, jaki jest ich zdaniem najkorzystniejszy i nie ma to znaczenia dla oceny, że ich interesy są wspólne i niesprzeczne (por. postanowienie SN z dnia 19 listopada 2010 r., III CZ 46/10, OSNC 2011, nr 7-8, poz. 88). W postępowaniu pierwszoinstancyjnym sporna była kwestia niektórych nakładów poczynionych przez byłych małżonków na ich majątek wspólny, w apelacji natomiast uczestniczka kwestionowała ustaloną przez Sąd wysokość nakładów, jakie poczyniła z majątku osobistego na majątek wspólny, termin zasądzonej na rzecz wnioskodawcy spłaty oraz termin opróżnienia przez niego przyznanej jej na własność nieruchomości. Nie oznaczało to, że uczestnicy realizowali w sprawie sprzeczne interesy w rozumieniu w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. Sprzeczności takiej nie

można upatrywać w samym fakcie wniesienia apelacji przez jednego z uczestników, który kwestionuje poszczególne postanowienia konkretyzujące sposób wychodzenia ze wspólności, w tym także dotyczące wysokości ich zobowiązań, gdyż w istocie oznaczałoby to konieczność odstępowania od zasady przewidzianej w art. 520 § 1 k.p.c. w prawie każdym przypadku zaskarżenia orzeczenia sądu pierwszej instancji w sprawach „działowych”, co stałoby w sprzeczności z istotą tej regulacji.

Z omówionych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 520 § 1 k.p.c.